מ"ר וירא. הא דאמרכו רבנן לכל המערבין להוליך עירובן למקום שביתתן גזירה משום יו"ט אחר שבת לעבר ליום המחרת לא מצי ממטי ליה ולריך להוליכו מערב שבת, ואי אמרת בעלמא נשבקיה בביתיה משום הוא"ל הכי נמי אחי למיסמך עליה ונפיק על עירוב שביתתו ביו"ט אחר השבת והתם אפילו הוא"ל ליכא: **וסנים עירובו בכותל.** סמוך למקום שביתתו תוך לאמה אמות קאמר וכדאוקימנא באילין, דאי תוך לאמה אמות אפילו למעלה מי' נמי עירובו עירוב דהטתן את עירובו יש לו לאמה אמות: **למטה מעשרה עירובו עירוב.** ואע"ג דעירובו תוך לאמה אמותיו מצי שקיל ליה ואיתוויי פתות פתות מאמה אמות דהא אפילו בשבת לא אסיר כי האי גוונא אלא משום שבות דרבנן והכא דבין השמשות הוא לא גזור: **למעלה מעשרה אינו עירוב.** דאי נפיק תוך לאמה אמותיו קאי ברה"ר ולא מצי למשקליה מרה"ר דהוא ברה"ר ועירובו ברה"י והכא ליכא למימר כמאן דמלי דהא תוך לאמה אמותיו הוא: **נפכון לשבות שביתתו בראש המגדל.** והוא גבוה הרבה והניח עירובו לתוכו: **אם למטה מעשרה סניפו, עירובו עירוב.** ואע"פ שאינו יכול לינלו משם ולהביאו למקום שביתתו דהא ממטי ליה מרה"י לרה"י דרך אויר רה"ר וקיימא לן *במושיט דאפילו למעלה מי' חייב הרי יכול לירד ולאוכלו במקום שהוא מונח שם דכיון דלמעלה מעשרה הוא היי כבמקום שביתתו ממש דכל למעלה מעשרה עד לרקיע חדא רשותא היא: **למטה מי'.** כגון שיש עליות למגדל-זו למעלה מזו והניחו בעליה שלמטה מי' דהויא כרמלית: **אין עירובו עירוב.** דהא לא מצי למשקליה מהתם כרמלית ואיתוויי לרשם המגדל שבשבת שם משום חייב רה"ר דממטי ליה דרך אויר רה"ר לרשות היחיד ואי נחית ואכל ליה התם נפיק ליה ממקום שביתתו ואכן סעודה הראויה מבעוד יום במקומו בעינן: **ומאי.** למטה מי' איכא עירוב נימא הואיל ויכול לנטות המגדל ולהשליכו למטה ונמצא מקום שביתתו מוטל לתוך כרשות הרבים ושקיל ליה מכרמלית ואכיל ליה במקום שביתתו דהא לא גזרו על השבות דהא על כרחך רבי היא מדתני ריש הניח עירובו בכותל למטה מעשרה עירובו עירוב ואף על גב דהוא ברה"ר ועירובו בכרמלית: **במגדל המסומר.** תקוע במסמרות בכותל ואינו יכול לנטות: **מגדל ארוך.** הרבה יותר מד' אמות: **רבי ממטי ליה.** למגדל עד דהוי רחשו למטה מי' נפיק ליה לרשות תוך לד' אמות ממקום שהיא המגדל יושב בתחילה וכי שקיל ליה ואמטי ליה עד לרשם המגדל ואכיל ליה לשבתא דלא קלי בד' אמות שבתן בהן: **ואי ליכא כוותא ומיפנא כו'.** כוותא-חצון, מיפנא-חבל, אם ארוכה ברשם המגדל ויש חבל בידו וקשור בעירובו ואפילו בשקולה בכרמלית למטה מי' יביאנו אצלו דרך חוטו של מגדל דהא מכרמלית לרשות היחיד הוא: (ב) ל"א שמטתי ועיקר כתבון לשבות ברשם המגדל, או ברשם הסובב להניח עירובו בכותל קלי וקמני דלשתתא הוי חיפכא דאי למטה מי' הניחו בכותל עירובו עירוב שהמגדל אצל הכותל ויכול להביאו אצלו ואין הפסק ביניהן למטה מי' כגון בטפח תשעי ורבים מכתפין עליו והוי רה"ר אין עירובו עירוב דלא מצי מייתי ליה מרה"ר לרה"י, ואמאי לימא הואיל ויכול לנטות המגדל של מקום שביתתו ולהביאו לתוך רה"ר דניהוי רשם המגדל כרמלית דרחב ד' ואינו גבוה י' נפיק ליה מתוך לד' אמות מרחיק רשם המגדל מן העירוב ארבע אמות ולא מצי למשקליה ולאיתוויי לרשם המגדל ונמצא מעבירו ד' אמות ברה"ר אי נמי נמצאת שביתתו מתרחקת (ג) ארבע אמותיו הראשונות ואין זה מקומו. מתנא-חבל, כוותא-חצון, אם יש [illegible] במגדל כנגד מקום שהעירוב שם ויש חבל קצון בידו וקשור חבל בעירוב מבעוד יום אפילו כשהוא ברה"ר למטה מי' ורשם השני יהא במגדל יביאנו אצלו דכיון דאיגודו בידו אינו אצלו אם כי מייתי ליה מרה"ר לרה"י כדתנן בריש המוצא תפילין* היה קורא ברשם הגג ונתגלגל הספר מידו אפילו בתרן עצמו גוללו אצלו אמרין לך דבר שהוא משום שבות עומד בפני כתבי הקודש אלמא היכא דאיגודו בידו שבות בעלמא הוא ואתי אליבא דרבי דאמר לא גזרו על השבות בין השמשות:

ה"ג

ואין לומר דנייתי דכולי האי ודאי לא אמרינן הואיל אי נמי יש לומר דנייתי דכולי האי ודאי לא אמרינן הואיל אי נמי יש לומר דהשתא דוקא פריך מכיון דאמר הואיל ויכול לנטותו:

אי

אמאי נימא כיון דאי בעי אמטויי מצי ממטי ליה אע"ג דלא אמטייה במאן דאמטייה דמי? א"ר זירא גזירה משום יו"ט שחל להיות אחר שבת אחריבה נתכון לשבות ברה"ר והניח עירובו בכותל למטה מעשרה מפחים אין עירובו עירוב למעלה מי' מפחים אין עירובו עירוב נתכון לשבות בראש השובך או בראש המגדל למעלה מעשרה אין עירובו עירוב לתחתון מי' מפחים אין עירובו עירוב ואמאי הכי נמי נימא הואיל ויכול לנטותו ולהביאו לתוך עשרה? א"ר ירמיה הכא במגדל מסומר עסקינן רבא אמר אפילו תימא במגדל שאינו מסומר והכא במגדל ארוך עסקינן דאי ממטי ליה פורתא (ה) (אזיל) חוץ לארבע אמות, היכי דמי? אי דאיכא כוותא ומתנא ליתיה בבוותא ומתנא? דלית ליה כוותא ומתנא: נתנו בבור אפילו עמוק מאה אמה וכו': האי בור דקאי היכא אילימא דקאי ברשות היחיד

פישיטא

דנקט לאוקומי ממתניתין דיו"ט ושבת משום דלא תנא במשנה אחריתי הולכת עירוב בהדיא כדהכא ולר"י נראה דדוקא מי"ט פריך אבל מהא דבעיר הולכת עירוב להבא לערב בערב שבת לא מצי למיפרך דהא בין השמשות שהוא שעת קניית עירוב לא מצי לאמטויי התם משום איסור הוצאה ואין לייחס דברי רש"י דודאי מהולכת עירוב של כל השנה [לא] היה יכול להקשות למה היה צריך להוליכו עד מקום שביתתו לא היה צריך רק להוליכו מביתו ולהניחו ברשות הרבים במקום קרוב כשיעור שני תילתי מיל או שלשה רביעי מיל או חצי מיל שהם שיעורי בין השמשות למר דחלים ליה ולמר דחלים ליה דאי בעי ממטי ליה פחות פחות מד' עד מקום שביתתה דהא לרבנן דר' לא מצי לאמטויי פחות פחות מד' אמות אלכך צריך להוליכו עד מקום שביתתה ולרבי נמי איכא למימר דהא דצריך להוליכו עד מקום שביתתה הייט כששביתתו ברה"י הוא ויש רה"ר בין ביתו למקום שביתתו.

ועוד נראה לר"י דאף כששביתתו ברה"ר צריך להוליכו גם לרבי עד מקום שביתתו דמודה רבי שיש להחמיר בשבות בפחות מארבע אמותיו כמו שמודה בקנה דגזר שמא יקטום משום דבקל יבא לידי איסור שבת דאורייתא וה"ה דבהאי שבות נמי יש להחמיר וכי משני גזירה משום יו"ט אחר שבת כו' הוה מצי לשנויי גזרינן אטו כל שבת דעלמא דבכמה דוכתין *אמר גזירה יו"ט אטו שבת אלא דעדיפא למגזר יו"ט אטו יו"ט א"ל אע"ג דבעלמא גזרינן בעירוב דמקילינן מפי לא הוה גזרינן יו"ט אטו שבת: **גזירה** אטו יו"ט שחל להיות אחר השבת. והא דאמר לעיל* גבי אילן כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות ולא גזרינן משום יו"ט שחל להיות אחר השבת אי לפני השבת דאז ממה נפשך אסור להשתמש באילן הייטו משום דהתם היא גופא לא הויא אלא משום שבות ואינו אסור ליטלו אלא מדרבנן אבל הכא דביו"ט שחל להיות אחר השבת אי אפשר להוליכו משום איסור הוצאה דאורייתא גזרי שאר יו"ט אטו הא: **אי** ברשם המגדל למטה מעשרה אין עירובו עירוב. פי' בקונטרס בלשון ראשון דלא מצי למשקלי' מכרמלית ולאיתוויי לרשם המגדל ששובה שם דממטי ליה דרך אויר רה"ר וקשה דאמאי איכא עירוב הא ליכא איסורא דאורייתא וכרבי אחיה מדפריך בתר הכי אי ליכא כוותא ומתנא ה"נ ואע"ג דבאגודו בידו ליכא נמי איסורא דרבנן לכך נראה דלא הוי כרמלית אלא רה"ר כגון שהוא בטפח תשעי ורבים מכתפין עליו או בחורי (ד) רה"ר דהוי רה"ר וא"ע דכי נמי הוי רה"ר אם בכה"ג הוי מושיט הואיל ואינו מושיט דרך קרקע רה"ר ואי לא הוי מושיט נ"ל דמיירי שאי אפשר להושיט מרשם המגדל ואינו אלא דרך כותלו שכנגד העירוב צריך להביאו לתוך המגדל ומשם יביאנו למקום שביתתו: **דבי** נמי נימא הואיל ויכול לנטותו. נראה לר"י דקסבר הש"ס דכי נמי יסה רשם המגדל הוי שביתתו ברשם המגדל כ"ז שאין רשם התחתון זז ממקומו דאם בשמטה רשם המגדל שביתתו לעולם במקום שהיה רשמו בתחילה כשהיה זקוף דהייטו כנגד הרשם התחתון א"כ מאי מצי הכא במגדל ארוך עסקינן דאי ממטי ליה קא נפיק חוץ לד' אמות מה לנו במה שיצא רשם העליון חוץ לד' אמות כיון שאין שביתתו שם אלא ודאי שביתתו לעולם *ברשם המגדל ולהכי במגדל ארוך אי אפשר לנטותו דאי ממטי ליה נפיק ליה חוץ לד' אמות ונמצא מרוחק מעירובו ארבע אמות ולא יוכל להביא עירובו לרשם המגדל אפילו לרבי כדפי' לעיל דמודה בשבות בפחות פחות מד' אמות דאסור אי נמי איכא עירוב כדפ"ה משום שנמצא שביתתו מתרחקת מד' אמות הראשונות ואין זה מקומו והוי כאלו מסיר כל המגדל ממקומו הראשון ומטמידו חוץ לד' אמות דהשתא שביתתו בקרקעית המגדל שהיה בתחילה והואיל (ה) ושקיל ליה כוליה האי ודאי לא אמרו: **אי** ליכא כוותא ומתנא. הא דלא פריך לעיל נמי הכי גבי אילן משום דאין דרך מהגא להיות גבי אילן

אמאי נימא כיון דאי בעי לאמטויי מצי ממטי ליה כו'. פ"ה הא אע"ג דלא אזל ואמטייה כמאן דאזיל ואמטייה דמי. ופריק ר' זירא גזירה משום יו"ט אחר השבת שאינו יכול לילך בעירובו בשבת לפיכך הצריכוהו דלא תהוי עירוב עד דמטייה ליה. איתיביה נתכון לשבות ברה"ר ונתן עירובו בכותל למעלה מעשרה טפחים אין עירובו עירוב שהוא ברה"ר ועירובו ברה"י נתכון לשבות בראש השובך או בראש המגדל אם עירובו בכותל למעלה מעשרה הוא עירובו עירוב למטה מי' אין עירובו עירוב שהרי הוא ברה"י ועירובו ברה"ר ואמאי נימא כיון דיכול לנטות את המגדל ולהביאו בתוך עשרה כמאן דאמטי' חזי והרי הוא נמי ברה"ר הוא שובת ואמאי קתני אין עירובו עירוב ופריק ר' ירמיה הכא במגדל מסומר עסקינן דלא יכול למינטיה. רב פפא אמר אפילו תימא במגדל [שאינו] מסומר והכא במגדל ארוך עסקינן דאי מנטליה נפיק חוץ לד' אמות והרי אמרו המניח עירובו יש לו ד' אמות וכו' ואסיקנא דלית ליה כוותא ומתנא לאיתויי עירוב גבוה: נתנו בבור אפילו עמוק ק' אמה חרי

[כילה יח:]

[דף לב:]

[שבת לז.]

(דף לז:)

הגהות הב"ח

(ה) גמ' דאי ממטי ליה פורתא נפיק ליה חוץ:

(ב) רש"י ד"ה ל"א שמטתי ל"ל לא שמטתי וכו':

(ג) מתרחקת מד' אמותיו:

(ד) תוס' ד"ה לא ברשם וכו' לא בחורי כרמ"ל דהוי כרס"י וצ"ע: (ה) ד"ה הכי נמי וכו' והואיל ואי שקיל ליה:

מאנה

"נתכון לשבות" כ' בזוגאות ל' לשבת בראש עירובו בראש הקרוב ויש לדון האם הוא עירובו בראש אי לא